

PŘÍRODNÍ POKLADY VITORAZSKA

V předešlých číslech Třeboňského světa jsme si připomněli připojení Vitorazska k Československu. Vitorazsko má nejenom bohatou historii, ale v této oblasti najdeme i velké množství přírodních pokladů. Vitorazsko je z velké části součástí CHKO Třeboňsko, jednoho z přírodně nejceněnějších území v jižních Čechách.

Páteří celého tohoto regionu je řeka Lužnice, která začíná svoji dlouhou pouť na rakouské straně Novohradských hor. Řeka si zde zachovala z velké části přírodní charakter, tok tu přirozeně meandruje a v jeho okolí se nachází malebná niva se zaniklými rameny a tůňemi. Můžeme se zde setkat s dnes už ojedinělými biotopy, které jsou pravidelně zaplavované, a najdeme tady i zbytky lužních lesů. V okolí řeky Lužnice se rozprostírají přírodní rezervace Horní Lužnice a Krabonošská niva. Částečně na území Vitorazska zasahuje i přírodní památka Na Ivance. I poté, co Lužnice opouští Vitorazsko, má její tok v některých úsecích přirozený charakter a obklopují ho další maloplošná chráněná území.

Pokud vás lákají spíše hluboké lesy a málo porušená drsná příroda, vydejte se k říčce Dračici s podhorským rázem, kde si můžete udělat výlet úzkým kaňonovitým údolím. Tok Dračice je v současnosti od hranic s Rakouskem až po obec Františkov chráněnou přírodní rezervací. Nicméně řeka a její okolí ukrývají zajímavou minulost. V 18. a 19. století se zde nacházela důležitá průmyslová

oblast, kde se těžila a zpracovávala železná ruda. V údolí Dračice bývaly jedny z největších železáren v Čechách. Poslední železářna zde byla v provozu až do roku 1880. Důkazem jsou pozůstatky hamrů, hrází, náhonů a mostů, které se skrývají v lese v okolí říčky. Po roce 1948 bylo na východním okraji obce vytvořeno nepřístupné pohraniční pásmo a pravděpodobně i kvůli tomu postupem času byla tato průmyslová oblast vrácena zpět přírodě.

Dalším přírodním pokladem, který výrazným způsobem ovlivnila lidská ruka, je pískovna u Dračice, která byla vyhlášena přírodní památkou. Původně se v těchto místech rozkládal hospodářský les, pastviny, louky a pole. V 80. letech 20. století zde probíhala těžba písků. Místo, které mělo být původně po skončení těžby písků zavezeno stavebními odpady a zeminou, je dnes z přírodovědného hlediska velice hodnotnou lokalitou. V této nerekvizované bývalé těžební písku můžete spatřit unikátní a pro Třeboňsko jedinečné geologicko-geomorfologické jevy. Krajinný ráz pískovny připomíná místy spíše pouštní nebo polopouštní oblasti. Na dně pískovny však můžeme vidět zajímavé drobné mokřadní biotopy.

Pokud chcete poznat malebnou přírodu Vitorazska a zároveň i něco z jeho minulosti, vydejte se po historicko-naučné cyklostezce Paměti Vitorazska, která začíná i končí u zámku v Nových Hradech.

Na výstavě Vitorazsko mezi roman-

tickým zájmem a politickým tématem – 100 let od změny státních hranic, která je k vidění v Domě Štěpánka Netolického, se můžete seznámit nejenom s historií, ale i krajinou tohoto regionu. Výstava je prodloužena do 2. května 2021.

Pavla Řezníčková, Dům Štěpánka Netolického

ZIMNÍ KRÁSA TRVALKOVÝCH ZÁHONŮ

V posledních letech se ve městě podařilo vytvořit hned několik nových, větších i menších trvalkových záhonů. Ty nás mohou těšit nejen na jaře, v létě a na podzim svými barvami, ale i v zimě, pokud jim k tomu dáme šanci. V zimním období mohou trvalkové záhony vypadat i jinak, než jak jsme byli zvyklí z úzkostlivě opečovávaných a uklízených zahrad. Základním

Foto: Pavel Chlouba

VŽDYCKY JE V TOM NĚJAKÝ HÁČEK...

Prvním zvířecím pacientem, který se dostal do péče záchrané stanice v Třeboni v novém roce, bylo odrostlé mládě kachny divoké. To mělo velkou smůlu – při shánění potravy narazilo na rybářský háček, který si zapíchlo do jazyka. Háček byl dvojité a připevněný na krmítku se zátěží, takže mnoho hodin (možná celou noc) stahoval kachně jazyk mimo zobák. Než si trpícího zvířete všimli pozorní lidé, bylo již značně vyčerpané, vlivem ztráty krve prochládlé a jazyk mělo z celé spodní poloviny omrzlý. Trvalo více než týden, než kachni dorostenec začal opět samostatně přijímat potravu.

Pozůstatky po tzv. sportovním rybolovu jsou velkým nebezpečím nejen pro zvířata žijící přímo na vodě. Například ptáci proletující korunami stromů nad korytem řeky či nad břehy rybníka se do takové pasti chytí velmi snadno. Setkáváme se s takto lapenými dravci, sovami, ale ta-

ké třeba racky. Zvíře, které se zamotá, nemá žádnou šanci na vysvobození svépmocí. Vlascy jsou téměř neviditelné, pevné, prakticky nepřetrhnutelné, a v přírodě se rozkládají velmi pomalu. To, že bývají zpravidla zakončeny ostrým háčkem, je už jen smutnou „třešničkou na dortu“.

Tyto problémy se však netýkají pouze rybářských vlasců, nebezpečí pro volně žijící živočichy představuje celá řada dalších věcí, jako jsou pohozené provázky, plasty, plechovky atp. Proto prosíme: **s čím do přírody vyrážíte, to si také odnesete zpět domů.** I za cenu drobného nepohodlí, které to s sebou přináší. Vyplatí se to!

V případě nálezu zraněného živočicha se můžete obrátit na pracovníky Záchrané stanice pro volně žijící živočichy v Třeboni na tel. číslo 384 722 088 (přesměrování na mobil v případě nepřítomnosti v kanceláři).

Nikola Mrázková, www.vydry.org

předpokladem je neodstraňovat biomasu, alespoň ne do začátku jara. Důvodů se k tomu najde hned několik. V první řadě se jedná o přirozený mulč, který chrání půdu před promrznutím, nebo náhlými teplotními skoky. Zároveň chrání rostliny před nežádoucí zimní vlhkostí a následným uhníváním. Suché zbytky rostlin poskytují ochranu pro přezimování užitečným organismům, semena rostlin mohou být zimní potravou pro ptactvo. Díky ponechané biomase v záhonech také mohou fungovat přirozené půdní procesy a trvalky pak mají přirozeně dostatek živin, bez nutnosti hnojení organickými hnojivy. Někomu mohou rostlinné zbytky připadat nevzhledné, to je ale velmi subjektivní a také je to otázka určitých zažitých představ. Některé trvalky, např. vysoké druhy rozchodníků, sporýše nebo trápatky, mohou být v zimě vyloženy dekorativní, kdy jim k neopakovatelnému efektu pomáhá sníh, jinovatka nebo led. Zimní krásu trvalkových záhonů elegantně doplňují také okrasné trávy.

Martina Jůzová, odbor rozvoje